

BOŽICA PAŽUR
Kajkavsko spravišće /
Časopis «KAJ» Zagreb

Primljeno: 03.09.2007.
Prihvaćeno: 24.10.2007.

KNJIŽEVNOZNANSTVENO DJELOVANJE I KORPUS *KAJKAVIANE* JOŽE SKOKA U ČASOPISU *KAJ* I *KAJKAVSKOM* SPRAVIŠĆU

Kajkavološki opus prof. dr. Jože Skoka u časopisu *Kaj* i bibliotekama njegova nakladnika Kajkavskoga spravišća iz Zagreba (od 1969. do 1970./1971., te od 1983. do danas) čini 100-ak mjerodavnih bibliografskih jedinica, od čega šest knjiga (četiri antologije sinteze svih žanrova cjelokupne kajkavske književnosti i reprezentativnih kajkavskih ulomaka iz Krležina djela, jedna panorama poslijeratne kajkavske lirike i knjiga novih studija, eseja i rasprava o kajkavskom književnom kontekstu).

Ispunjenje životnoga puta prof. dr. Jože Skoka kajkavštinom – i to književno-stetsko znanstvenim i organsko-govorno emotivnim pristupom (kako je, otprilike, na Tribini Kajkavskoga spravišća, 2001. godine, sâm definirao svoj 70-ljetni životni credo)¹ - i u izdanjima časopisa *Kaj* i Kajkavskoga spravišća potvrđuje se kao sukladan projekt. Opsegom, kompleksnošću i stručno-znanstvenim pisanim tragom, taj projekt odavno je prerastao očekivani korpus i cijelog jednog tima, a kamoli jedne osobe. Zato Skokovo novo vrednovanje kajkavskoga konteksta i korpusa hrvatske književnosti (ali i jezikoslovlja i kulture) u časopisu *Kaj* i posebnim izdanjima njegova nakladnika Kajkavskoga spravišća ima značenje i razinu zamišljane, neformalne, ali sadržajne - *akademije kajkaviane!* Osnovni već, izvanjski, brojčani pokazatelji podvlače više nego utemeljenom ocjenu akademika Miroslava Šicela na spomenutoj Tribini (čiji je, inače, stručni voditelj upravo dr. Skok) da je „prof. dr. Joža Skok, povjesničar hrvatske književnosti, esejist, književni kritičar, antologičar i urednik, središnja

---

¹ NOVO VREDNOVANJE KAJKAVSKE KNJIŽEVNOSTI (Tribina Kajkavskoga spravišća uz 70. obljetnicu života i 50 godina književno-znanstvenoga rada Jože Skoka), priredila: B. Pažur. *Kaj* XXXIV, br. 1-2, 2001., rubrika: Kronika kajkaviana, str. 87-92.

ličnost kajkavske književne povijesti 19. i 20. stoljeća. “I dalje: „Svojim radom – kako je istaknuto i u Leksikonu hrvatskih pisaca – pridonosi novom vrednovanju pretežito marginaliziranoga kajkavskog stvaralaštva u nas, promatrajući ga u kontekstu cjelokupnih literarnih procesa u hrvatskoj književnosti.“²

S Kajem, časopisom za književnost, umjetnost, kulturu – isprva (sve do 1991.) časopisom za prosvjetu i kulturu, koji je 1968. godine kao nasušnu kulturnu potrebu cjelokupnoga hrvatskokajkavskoga govornoga područja pokrenuo književnik i filmski scenarist Stjepan Draganić – Joža Skok surađuje u dvije faze: 1) od broja 3-4, 1969. (esejom „Kajkavski torzo Mirka Radušića“) i time započetim ciklusom *Kajkavski pisci i njihova djela*, sve do br. 11, 1970. i člankom „Kajkavsko zlato u Zlatnoj knjizi hrvatskoga pjesništva“ (O antologiji Vlatka Pavletića) – u kojem je kratkom dvogodišnjem razdoblju objavio čak 25 tekstova; 2) od br. 1, 1983., nakon 23-godišnje stanke (zaslugom izvanstrukovnih okolnosti)!, do danas – objaviši sljedećih 45 tekstova. Dakle, u nepunih 25 godina prof. dr. Joža Skok u redovitim izdanjima časopisa Kaj objavio je ukupno **70** respektabilnih bibliografskih jedinica. Brojčano, na 391 stranici Kajeva B formata objavio je članke, studije i eseje unutar raznolikih rubrika, tematskih blokova i serijala (poput spomenuta „Kajkavski pisci i njihova djela“, “Suvremena kajkavska književnost”, “Iz hrvatske /staro/kajkavske baštine”, “Plemstvo i svećenstvo u hrvatskoj kulturi”, “Kajkaviana danas”, “Književno-jezične korelacije”, “Kronika kajkaviana”, “Ogledi, osvrti, prikazi”...), kojima valja dodati još 124 stranice predgovora, bibliografskih bilježaka, rječnika i priređivačeva *post scriptuma* četirima antologijama sinteze svih kajkavskih žanrova (poezije, proze, drame), te reprezentativnih kajkavskih ulomaka iz Krležina djela. ***Sveukupno, u redovitim brojevima Kaja Skokovih 515 stranica primarnih znanstvenih studija, eseja i članaka!***

Međutim, kajkavološki Skokov korpus time nije ni zatvoren ni do kraja pobrojan, jer - uz primarne znanstvene studije, osobito u antologijama, **valja uzeti u obzir barem sljedećih 1.079 stranica Skokovom rukom i duhom priređenih i izabranih, probranih tekstualnih umjetničkih predložaka** (275 str. u „Ognju reči“, Antologiji hrvatskoga kajkavskoga pjesništva, 1986.; 308 str. u „Ogerličima reči“, Antologiji hrvatske kajkavske drame, 1990.; 204 str. u trobroju Kaja „Fuga kajkavica haeretica“, u povodu 100. obljetnice rođenja Miroslava Krleže; 292 stranice u Antologiji hrvatske kajkavske proze „Ruožnik rieči“, 1999.). U taj korpus nisu uključene ni pribrojane (iako bi to morale biti!) stranice pjesničkih izbora uz studije i portrete pojedinih pjesnika, prikaza recitalnog pjesništva, izbora usmenoga pučkoga stvaralaštva, kao ni autorski neimenovane (a, zapravo, makar dijelom redigirane, Skokove!) „Panorame poslijeratne kajkavske lirike“ (Kaj, br. 1, 1971. – 131 str.).

² Ibidem, str. 87

Unutar dviju biblioteka Kajkavskoga spravišća (društva za širenje i unapređivanje znanosti i umjetnosti, od 1975. nakladniku časopisa Kaj) – Mala biblioteka „Ignac Kristijanović“ i Hrvatski kulturni i prirodni spomenici – Joža Skok objavio je sljedećih 270-ak stranica i 29 jedinica (studije u sklopu zbornika “Jezični i umjetnički izraz na kajkavskom tlu”, 1993., “Lepoglavski zbornik 1994”, predgovori pjesničkim zbirkama I. Kalinskoga, B. Pažur i Ž. Reinera, 1984., te knjiga novih kajkavskih studija, eseja i rasprava “Ignis verbi kajkavicae”, 2007.). Itd. ...

Osamstotinjak (785) stranica, dakle, primarnih znanstvenih studija i članaka unutar redovitih i posebnih izdanja Kajkavskoga spravišća, te (neprebrojivih) više od 1200 stranica sekundarnih tekstova (izbora iz djela) prezasluznog znanstvenika dr. Skoka zavidan je broj kojim se utemeljeno (makar samozatajno) stvara i potvrđuje “gloria kajkaviana”.³

U cjelokupnu kajkavološku bibliografiju Jože Skoka, pa i onu u Kajju, valja se uputiti u ovom Zborniku, kao i u časopisu Kaj (uključivo s tekstovima do kraja 2000.), br. 1-2, 2001., str. 93-101.

Mogli bismo reći kako je Joža Skok na stranicama Kaja objavio većinu svojih najrespektabilnijih kajkavoloških djela, pogotovu antologijskih (od ostvarenog antologijskog petoknjižja, npr., četiri u Kajkavskom spravišću i Kajju); objavljena je i knjiga novih kajkavskih studija, eseja i “Ignis verbi kajkavicae”, prva od planiranoga novog znanstvenog jubilarnoga Skokovog petoknjižja u 2007.

U Kajkavskom spravišću, čiji je jedan od dopredsjednika i urednika časopisa Kaj, vodi Tribinu Kajkavskoga spravišća, Kajkavsku tribinu (odradivši prije nepunu godinu jubilarnu 50. tribinu u tzv. novom ciklusu). Riječ je o jedinstvenoj tribini u nas (pa i u Zagrebu) koja se – izvaninstitucionalno i dijaloškim modelom komunikacije – bavi sveukupnim položajem te sudbinom i stvaralačko-govornim mogućnostima kajkaviane.

Među znanstvenim projektima koje je dr. Skok inicirao izdajamo znanstveni kolokvij (skup) o Franu Galoviću (2002., uz 115 obljetnicu piščeva rođenja),⁴ te pokretanje znanstvenoga kolokvija “Hrvatski književni putopis 19. i 20. stoljeća” i prvoga svehrvatskoga natječaja za književni putopis – projekte unutar ovogodišnje jesenske manifestacije Dani Franje Horvata Kiša u Loboru.

Djelovanjem i objavljenim radovima u izdanjima Kajkavskoga spravišća (unutar časopisa Kaj i u bibliotekama) prof. dr. Joža Skok potvrđuje i sažima

---

³ Asocijacija na antologijsku pjesmu u prozi Ive Kalinskoga “Traktatuš kajkavianuš varasdinenziš”, Kaj, XXXVIII, br. 6, 2005., str. 4-5

⁴ Vidi: Kaj, XXXVI, br. 1-2, 2003., Tema Galović – radovi sa književnoznanstvenoga skupa, str. 3-76

znanstvene i metodološke konstante cjelokupnoga svoga književnopovijesnog, teoretsko-analitičnog i esejističkoga rada, pogotovu na primjeru kajkavskoga književnog odvijetka (kao spomenutog već zaokruženog, i ponovno zaokruživanoga, životnog projekta). U tom sustavu pokušajmo načelno, i uvjetno, razlučiti sljedeće dosljednosti:

1. ideju o stvaralačkom kontinuitetu kajkavske beletristike i nakon 1836., te s tim u vezi metodu analitično-sinteznu o jedinstvenom korpusu tzv. starije i novije, ali i usmene kajkavske književnosti, koje rezultiraju četirima antologijama svih žanrova kajkavskoga književnoga funkcionalnog stila,

2. ideju o poetološkom modernitetu suvremenoga kajkavskoga pjesništva,

3. ideju o stvaralačkom kajkavskom jezičnom izboru (bilo *zavičajnom idiomu*, bilo *naddijalektalnoj, svekajkavskoj, jezičnoj sintezi*,

4. dragocjene književne portrete pjesničkih identiteta ,‘pokreta’ suvremenoga (poslijeratnoga) kajkavskoga pjesništva, pogotovu onih 70-ih godina 20. stoljeća,

5. pristup ,‘fenomenu Krleža’’: uz znanstveno-analitično, istraživačko-interpretativno i monografsko - i dragocjeno Skokovo osobno svjedočenje o Krležinim ocjenama osobnosti konteksta kajkavske književnosti, koje revalorizira /korigira književnopovijesno prihvaćena stajališta.

***

Uz književnopovijesne tekstove na samom početku plodne suradnje Jože Skoka sa časopisom Kaj 1969. i 1970. godine, valja izdvojiti KNJIŽEVNE PORTRETE 16-ero pjesničkih identiteta u sklopu rubrike ,‘Kajkavski pjesnici i njihova djela’’: Mirko Radušić, Stanko Dominić, Verica Jačmenica, Stjepan Draganić, Ljubica Konjević, Ivan Mikec, Božena Loborec, Pajo Kanižaj, Ivan Horvat (Hlebinski), Milan Krmpotić, Fran Koncelak, Josip Jurjević, Blanka Dovjak-Matković, Zvonko Milković, Anđela Vokaun Dokmanović, Melita Runje.

Portreti su to suvremene interpretacije i tekst-analize, s pouzdanim analizama, ali i senzibilnim predviđanjima razvoja talenata (primjer pjesnikinje Verice Jačmenica).

Velika je šteta za povijest i interpretaciju suvremene kajkavske književnosti što taj niz (slijedom nekog uređivačkog nesporazuma) nije nastavljen.

IDEJU KONTINUITETA kajkavske književnosti, osobito njena lirskog izraza, Joža Skok iskazuje već u svom prvom tekstu u kaju ,‘Kajkavski torzo Mirka Radušića’ – provjeravajući je i korelirajući s drugim književnim analitičarima /antologičarima: od uvjetovanoga zaključka Dalibora Brozovića u predgovoru *Antologiji novije kajkavske lirike* Nikole Pavića (Lykos, Zagreb

1958.) kako su novijem kajkavskom pjesništvu ,‘ograničene mogućnosti djelovanja, jer mu ne ,pogoduje nova društvena stvarnost‘ ,⁵ – do same činjenice Pavićeva antologičarskoga povjerenja dvojici mlađih kajkavskih pjesnika – Mirku Radušiću (1926.-1960.) i Stjepanu Draganiću (1923.-1983.). Takvo antologičarsko povjerenje dvojici autora (uz A. G. Matoša, M. Krležu, F. Galovića, D. Domjanića, N. Pavića, I. G. Kovačića, T. Prpića, M. Pavleka Miškine, F. Andrašeca, S. Ostroškoga, S. Kolaru, G. Karlovcana, Z. Milkovića i M. Slavićeka) potvrđuje ih, prema riječima dr. Skoka, kao nastavljače “jedne značajne i bogate tradicije čiji kontekst uočljivo progovara iz njihovih pjesama”, dopunjujući dimenziju Antologije kao “književnopovijesnog pregleda”. To je uvrštenje, prema Skokovu mišljenju, “više izraz sastavljačke želje da naglasi izvjesne kontinuitete kajkavske lirike”.⁶

AKTUALNOSTI izdavačke i književno-manifestacijske, značajne za afirmaciju umjetničke kajkavštine, također su predmetom kritičko-analitičnih članaka dr. Skoka u *Kaju*. Uz prvi natječaj za kajkavsku liriku u *Zelini* 1970., i osobni izbor najboljih njegovih ostvarenja,⁷

Joža Skok započeti zelinski recital (današnji Recital suvremenoga kajkavskoga pjesništva “Dragutin Domjanić” – Sv. Ivan Zelina, održan već 26. put) ocjenjuje značajnim kulturnim i književni pothvatom, ali i presjekom novijega kajkavskoga pjesništva (kao “neophodna podloga ostvarenju novih puteva kajkavske lirike”).⁸ Usto, “nesumnjivo je da je njegov najpozitivniji rezultat otkrivena i ponovno potvrđena težnja velikog broja autora da se koriste dijalektalnim, kajkavskim izrazom” – pogotovu troje nagrađenih – Blanke Dovjak Matković, Stjepana Jakševca, Ivana Horvata – strukturno-tipološke oznake čije je lirike Skok prigodno i analizirao.

“Značajnom izdavačkom inicijativom u afirmaciji autora koji otvaraju perspektivu novijeg kajkavskog pjesništva” dr. Skok ocjenjuje novopokrenutu biblioteku časopisa *Kaj* (kasnije, 1975., biblioteku *Kajkavskoga spravišća*) – Malu biblioteku “Ignac Kristijanović” – i to člankom uz njeno prvo kolo koje okuplja autore: Boženu Loborec, Stanka Dominića, Ivana Horvata (Hlebinskog), Vericu Jačmenicu i Stjepana Draganića.⁹ Osim poetske, pohvalna je njena žanrovska usmjerenost na kajkavsku prozu (“Ču-ču” Štjef S. Draganića). Skok se nada kako će kulturna uloga te biblioteke konačno zaokupiti pozornost književne kritike, koja bi time ipak mogla zamijetiti postojanje novije kajkavske književnosti. Dodajmo kako Mala biblioteka... u svom kontinuitetu

⁵ *Kaj*, II, br. 3-4, 1969., str. 17

⁶ *Ibidem*, str. 16

⁷ Joža Skok: UZ PRVI NATJEČAJ ZA KAJKAVSKU LIRIKU U ZELINI, *Kaj*, III, br. 10, 1970., str. 46-48

⁸ *Ibidem*, str. 46

ove godine, među ostalim, objavljuje djelo J. Skoka "Ignis verbi kajkavicae" kao 36. knjigu u tom književnom nizu.

FUGA KAJKAVICA HAERETICA – kako glasi naslov Skokova antologičarskoga pothvata skupljenih kajkavskih reprezentativnih segmenata iz opusa Miroslava Krleže - ujedno je i provodni motiv strukovne zaokupljenosti toga znanstvenika fenomenom KAJKAVIANA KRLEŽIANA. Pratimo je u Kaju već od br. 11 (1970.) u tekstu "Svijetao spomenik spašenom ljudskom dostojanstvu ili o jednom vidu Krležine lirike",¹⁰ do magistralnih dviju studija u spomenutoj antologiji "Fuga kajkavica haeretica" (Kaj, br. 2-3-4, 1993.),¹¹ otkrivanjem višestruke poetološke i ljudske Krležine hereze u izgradnji svekajkavske jezične sinteze i osam razina funkcioniranja njegove kajkavštine, do analitično-reminiscentnoga Skokovoga teksta "Krležina kritička interpretacija, afirmacija i negacija Frana Galovića" (Kaj, XXXVI, br. 1-2, 2003.) i korelacijskoga "Grabancijaštvo Krležina Kerempuha" (Kaj, br. 4-5, 2003.).

Suptilnom analizom, na primjer, Joža Skok donosi kronologiju Krležinih ocjena Galovićeve djela – koje ocjene variraju od nesumnjive afirmacije njegova kajkavskoga kanconijera "Z mojih bregov", upravo prvom (a posthumnom) objavom u Krležinoj "Književnoj republici" 1925. (br. 11/12.) do skeptičnog kritičkog revidiranja toga kanconijera u Krležinom "Dnevniku" (27. VIII. 1967.) upitom nisu li "šarm kajkavske fraze" i tragičan Galovićev autobiografski "de profundis" ti koji recepcijski obmanjuju, pa zasjenjuju, poetiku mu kajkavsku magiju. Skok primjećuje kako Krležina heretičnost i naknadne sumnje (kao "rezultat nekih intimnih dilema")¹² ipak ne dovode u pitanje galovićevu poeziju, kao što, uostalom, ni "šarm kajkavske fraze" ne potire književno-jezičnu monumentalnost Krležinih "Balada...".

Zanimljivost osobna Skokovog svjedočenja susretu s Miroslavom Krležom 29. ili 30. lipnja 1967. u Leksikografskom zavodu u Zagrebu, a zaslugom pokretača Kaja i urednika Stjepana Draganića (koji je od Krleže, za prvi broj Kaja, očekivao tekst o Galoviću), ovdje je razlogom osobite pozornosti tekstu

⁹ Joža Skok: ZNAČAJNA IZDAVAČKA INICIJATIVA. Uz prvo kolo novopokrenute biblioteke "Ignac Kristijanović". Kaj, III, br.10, 1970., str. 39-40; naslovi objavljenih djela: Božena Loborec: "Čez mene ljudi idu", Stanko Dominić: "Kesne cvetje", Ivan Horvat: "Razlejtane vode", Verica Jačmenica: "Dropinice" (lirika) i Stjepan Draganić: "Ču-ču Štjef" (kratka kajkavska proza)

¹⁰ Studija J. Skoka u povodu objavljenih zbirki "Balade Petrice Kerempuha", "Simfonija" i "Poezija", sv. 10, 16 i 26 Sabranih djela. Kaj, III, br. 11, 1970., str. 20-34

¹¹ Joža Skok: KRLEŽINA FUGA KAJKAVICA HAERETICA (rubrika: Kajkaviana I.), str. 3-12; JEZIK HERIZE U FUNKCIJI PJESNIČKE SINTEZE (rubrika: Kajkaviana II.), str. 217-225). Kaj, XXVI, br. 2-3-4, 1993.

¹² Joža Skok: KRLEŽINA KRITIČKA INTERPRETACIJA, AFIRMACIJA I NEGACIJA FRANA GALOVIĆA. Radovi sa književnoznanstvenoga skupa uz 115. obljetnicu rođenja Frana Galovića (organizator: Kajkavsko spravišće, Zagreb, 5. 12. 2002.). Kaj, XXXVI, br. 1-2, 2003. str. 62-71

“Krležina kritička interpretacija...” Autentični zapis kratke Krležine izjave, prema Skokovu sjećanju, mogao bi svjedočiti o Krležinoj ponovnoj reviziji stavova o Galoviću, pa i onih negativnih (opet u Dnevniku 28. VIII. 1967.):

- *Tu preda mnom i pred vama puno je hartije (upotrijebio je upravo tu riječ!), grafomanije, a osim Galovićeve kajkavske poezije, sve je bez većeg umjetničkog značenja! A o toj sam poeziji već pisao pa me slobodno možete citirati. No, možda bih i neki od tih sudova trebao provjeriti!(...)*

- *Dao sam vam već placet za objavljivanje mojih starih tekstova i vidim da to ozbiljno namjeravate. Podržavam vas u naporu da izdajete kajkavski časopis, no, podvlačim još jednom, ja Vam neću biti nikakva zastava!*¹³

Kolebljivost (i povratljivost) Krležinih ocjena spram kajkavskoga jezika i djela kanonskih mu prethodnika (ovaj put Tituša Brezovačkoga) Joža Skok preispituje u spomenutom već tekstu “Grabancijaštvo Krležinog Petrice Kerempuha” korelacijom likova i kajkavskoga književnog jezika obojice autora.

Najintrigantnijom i najcitiranijom studijom prof. dr. Jože Skoka, elektronski prenošenom kao edukacijsko vrelo među našim iseljeništvom posvuda u svijetu, odobravana među jezikoslovcima i književnicima, neshvaćena u medijima – pokazala se ona “Je li moguća i da li nam je potrebna standardizacija kajkavskoga jezika?”, objavljena u časopisu Kaj, XXXVII, br. 4-5, 2004. (str. 3-11, rubrika: Kajkaviana danas). Na pitanje postavljeno u njenu naslovu sâm je autor najsazetije odgovorio u intervjuu u Varaždinskim vijestima, 25. 04. 2007.:¹⁴

- *Što se standardizacije tiče, treba imati na umu da su kajkavski i čakavski nestandardizirani jezici, te se upravo u njihovoj raznolikosti ogleda i svo njihovo izražajno bogatstvo. Budući da se do standardizacije dolazi bilo superiornim izdvajanjem nekog narječja, bilo plebiscitarnim izborom ili (sve)narječnom sintezom, takvi neostvarivi pokušaji nanijeli bi više štete nego koristi. Jednostavno, teorijski moguća, STANDARDIZACIJA KAJKAVSKOGA JEZIKA prije bi značila njegovu smrt nego stvarni život. Ne zaboravimo pritom ni činjenicu kako suvremeni kajkavski kao razgovorni i književni jezik nije razvio i druge svoje funkcionalne stilove, koje bi nakon 200-ljetne pauze u njihovoj uporabi bilo teško oživjeti, a još teže stvoriti.*

I dalje:

- *(...) Količina emocija, najčešće samo deklarativnih, ne pridonosi realnom očuvanju problema i njegovom rješavanju. Žal za kajkavskim kao*

¹³ Ibidem, str. 69

¹⁴ Razgovor s povodom: Uz 75 godina života i 55. obljetnicu književno-znanstvenog rada prof. dr. Jože Skoka. DVOSTRUKI NAGRAĐENIK ZA ŽIVOTNO DJELO, Varaždinske vijesti, br. 3251, 25. IV. 2007.; rubrika: Gost “Varaždinca”, razgovarala: B. Pažur

“izgubljenim jezikom” kojemu je učinjena povijesna nepravda ne može se iskupljivati ignorantskim odnosom prema štokavskome standardu, ma kako njegovi pobornici bili isključivi u odnosu na kajkavski i čakavski jezik.

Polazeći od znanstvenog i životnog iskustva kako je kajkavska književnost “stimulacija egzistencije kajkavskoga jezika”,¹⁵ Joža Skok u cijelom svom kajkavološkom djelu raspliće /tumači sudbinu kajkavskoga jezika.. A taj nije samo jezik “početne komunikacije” nego i “jezik spoznaje”,¹⁶ o čemu itekako posvjedočuje modernitet pjesništva 20. stoljeća, koje pjesništvo – “bez obzira na svoj jezik koji je bio arhaičan – nije književno-estetska arhaika, već u pravom smislu riječi moderna poezija”.¹⁷ I dalje: “Što se jezika tiče, decidanog sam stajališta da je cjelokupna kajkavska književnost, koju samo uvjetno možemo dijeliti na stariju i noviju, napisana kajkavskim jezikom”, koji – osim samostalnog književnog jezika nesporne budućnosti - svoju životnost potvrđuje i raznolikom žanrovskom uključenošću u jezik suvremene književnosti, koja pak uključenost nije samo “stilski dekor” nego vid “organskog prožimanja svih narječja, pa i govora hrvatskog jezika”.¹⁸

SAŽETAK

KNJIŽEVNOZNAJSTVENO DJELOVANJE I KORPUS KAJKAVIANE JOŽE SKOKA U ČASOPISU KAJ I KAJKAVSKOM SPRAVIŠĆU

Kajkavološki opus prof. dr. Jože Skoka u časopisu Kaj i bibliotekama njegova nakladnika Kajkavskoga spravišća iz Zagreba (od 1969. do 1970./1971., te od 1983. do danas) čini 100-ak mjerodavnih bibliografskih jedinica, od čega šest knjiga (četiri antologije sinteze svih žanrova cjelokupne kajkavske književnosti i reprezentativnih kajkavskih ulomaka iz Krležina djela, jedna panorama poslijeratne kajkavske lirike i knjiga novih studija, eseja i rasprava o kajkavskom književnom kontekstu).

Zavidnim opsegom (blizu 800 stranica primarnih znanstvenih studija i više od 1200 str. antologija i izbora), književnopovijesnom analitičnosti – na razini cjelovita životnog i znanstvenog projekta – taj opus nosi sve odlike književnoznanstvenih i metodoloških konstanti sveukupnoga Skokovog proučavanja hrvatske književnosti, posebice njena bogatog kajkavskog odvjetka.

Ključne riječi: Skok, kajkavološki opus, Kajkavsko spravišće, časopis KAJ

---

¹⁵ Ibidem, bilj. 1: NOVO VREDNOVANJE KAJKAVSKE KNJIŽEVNOSTI..., str. 91

¹⁶ Ibidem, str. 88

¹⁷ Ibidem, str. 89

¹⁸ Ibidem, str. 92

SUMMARY

LITERARY AND SCIENTIFIC ACTIVITY AND THE CORPUS OF JOŽA SKOK'S KAJKAVIANA IN MAGAZINES KAJ AND *KAJKAVSKO SPRAVIŠĆE*

The Kajkavian literary opus of dr. Joža Skok in magazine Kaj and editions of his publisher, the *Kajkavsko spravišće* in Zagreb (from 1969 to 1970/1971, and from 1983 until today), include about 100 bibliographical items, six of which (four anthologies summarizing all genres of the entire Kajkavian literature and representational Kajkavian excerpts from Krleža's works, one panorama of the post-war Kajkavian poetry and one book of new studies, essays and discussions on the Kajkavian literary context).

With its respectable size (almost 800 pages of primary scientific studies and over 1,200 pages of anthologies and selections), its literary and historical methodology – being his life-long scientific project - the opus has all the characteristics of literary, scientific and methodological constants of the comprehensive Skok's analysis of the Croatian literature, its Kajkavian part in particular

Key words: Skok, Kajkavian opus, *Kajkavsko spravišće*, magazine KAJ